

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 26.

Autonomiánk.

Régi adoma a tengerész-inasról, hogy mikor már sokáig hiába huzta fölfelé a hajókötélet, végre elkeseredetten kiáltott fel:

— No már látom, ennek is levágta odalent valami gézengúz a végét!

Az adoma nem olyan régi, hogy újra föl ne lehessen tálni; s éppen a mostani autonomiai örökös bizottsági tárgyalásokban mindig felmerül a levágott végű hajókötél kísértete, csak hogy újabb alakban: végtelennek ígérkező tárgyalásokban.

Már három éve, hogy huzzuk a hajókötélet s még mindig sejtelmünk sincs róla, hol a vége. A gyűlés választott 27-es bizottságot, ez megint kilenczes albizottságot, alakult többség és kisebbség, készült javaslat és ellenjavaslat s mikor azt hittük, célzt értünk, egyszerre arra kellett ébrednünk, hogy kezdhetjük a munkát előlről.

Vajjon meddig fog még tartani ez a kása-kerülgetés?

Mondanunk sem kell, érezzük mindnyájan, mekkora kárt rejteget magában ez az örökös halogatás. A katolikus értelmiség van már olyan fejlett nálunk, hogy az autonomiát, mely nagyon is kétélű fegyver, megbirja. Ez a katolikus értelmiség örömmel üdvözölte tehát az autonomiai kongresszus összehívását, mert remélte, hogy eddig lekötött erőinek nyilvánulására szabad tér fog jutni.

Nagy buzgalommal ejtették meg a választásokat országszerte s aztán vártuk, micsoda nagy eredményekkel fognak előállni?

Az eddigi eredmény: egy bizottság, egy al-bizottság, két javaslat s az a határozat, hogy majd máskor határozunk. Kifelé pedig eredményül jelentkezik, hogy a katolikus értelmiség mindinkább veszti minden reményét az autonomia megvalósíthatóságában, csaldódik vezérferfiaiban s bizony ennek némi káros kihatása el nem tagadható a hitélet terén sem.

Katolikus vezérember katolikus ügyben alig emeli fel szavát. Nem is csoda: *nem szokott hozzá.*

Ha pedig valahol mégis felszólal egy-egy bátrabb egyén, az bizonyára — erdélyi ember.

Nem csoda: *hozzá szokott.*

Ott már régóta él és virágzik az autonomia intézménye. Egyházi és világi férfiakból áll a státus-gyűlés, tehát egyházi és világi egyformán érdeklődik a státus ügyei iránt. Ott megtanulják az Ugronok, Jósikák, mi a katolikus egyház érdeke, hozzá szoknak annak védelméhez és megvédelmézik nálunk is, ha a Királyhágon innen kerül sor a felszólalásra.

Az erdélyi egyházmegye letterős, lánglelkű püspöke, *Mailáth* Gusztáv gróf maga neveli az autonomiára egyházmegyéje világi elemeit; ezért az az eset odaát, hogy a püspök vezérlete alatt ott áll az egész katolikus értelmiség s a püspök szavának ez a nagyszámu értelmiség százszorozza meg a súlyát.

Hogy mennyire elmegy az erdélyi püspök az autonomia kérdésében, mutatja az a tény, hogy a státus-gyűlésnek a püspöki javak felett állandó felügyeletet biztosított.

De más is a hitélet a kis bércezes országban, mint nálunk. S miért nem lehet itt is éppen úgy? Miért töltjük az időt haszontalan tanácskozásokkal?

Nem kellene egyebet tennünk, mint csak az erdélyi kath. státus szervezetét átültetni a Királyhágon innen is és országos szervezetté növelni. Ugyanaz a megoldás ez, a melyet 1871-ben már ajánlott Nagyvárad mostani bibornok-püspöke. A mi akkor helyes volt, ma még inkább az; mutatja az erdélyi kath. státus haladása.

Iskoláik virágzásnak indultak; új templomok, plébániák emelkedtek. Világi körökben erős katolikus közszellem támadt s a hol hajdan a katholicizmust éppen csak türték: ma Erdélyben van annak legerősebb vára.

Olvassuk a most folyó státus-gyűlésről szóló tudósítást s annak lefolyásáról azt látjuk, hogy a magyar katolikus értelmiség nemcsak megérett az autonomiára, de az autonomia most már elkerülhetlen szükségessé vált számára.

Éppen azért szeretnők már, ha a Királyhágo nem lenne határ a katolikus magyarság szervezetében; ha valahára vége lenne a bizottságok üléseinek, a javaslatok feletti vitáknak és végtelen elnapolásoknak s kezdődnek az autonomiai élet.

Azzal együtt fog feltámadni az igazi katolikus hitélet hajnala is.

K. A.

Az erdélyi státus-gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást vettük:

A Mátyás király-téri anyatemplomban tartott Veni-Sancte után gyülekezni kezdettek az egyházugyűlés tagjai a Lyceum nagy termében, hol a jegyzői asztal előtt igazolták magukat.

D. e. 10 órakor már együtt voltak a gyűlés tagjai. Zsufolásig megtelt a terem s a gyűlés világi elnöke, *Jósika* Samu báró bizottságot küldött *Mailáth* Gusztáv püspök, egyházi elnök meghívására.

A püspök megjelenvén, a tagok éljenzései közben elfoglalta az elnöki helyet s megnyitójában a következőket mondotta:

Megilletődéssel áll e testület előtt, ugyanmond, mintha készületlensége által vétene e testület ellen, mely egyházmegyének színe-javát

rejti magában. Ezt nem hanyagság, hanem kötelesség teljesítés okozta.

A jelen esztendő oly nevezetes, hogy hátlansággal és kegyetlenséggel vádolná magát, ha nem terjeszkedne ki ennek kiemelkedő eseményeire.

1900 esztendeje annak, hogy a Megváltó született, hogy világosságot és meleget terjeszsen a földön.

Örömmel jelenti, hogy a magyar nemzet is megünnepelte azt az eseményt, hogy 900 évvel ezelőtt Magyarország népe felvette a keresztiséget.

Rómában öntötte ki szíve érzelmeit, háláját ott, a honnan nagyon sokak boldogulására a keresztény vallás áldása hazánkban szétáradott.

Részt vett a budapesti és esztergomi jubiláris ünnepeken is és beszámol ezzel.

Az isteni Gondviselés iránt érzett mély hálával említi fel a kath. kongresszus eredményét, mely lefolyásában méltóságjeljes volt.

Elborul azonban a lelke, ha azokra a fájdalokra gondol, melyeket a sors reájuk mért. Az egyház két főpásztorát veszítette el dr. Steiner Fülöp és Hidassy Kornél püspökök elhunytával.

Hálával és kegyelettel emlékezik meg a szeretet hangján az elhunytak érdemeiről.

A státust is két súlyos veszteség érte Steinitzer Ede kanonok és Gaáll Domokos halála által.

Kéri az elhunytak felett a részvétet jegyzőkönyvbe iktatni. (Helyeslés.)

Főpásztori működésére vonatkozólag fájdalommal említi fel, hogy a közügyet nem szolgálhatja úgy mint szeretné, sem mint született, vagy állásánál fogva törvényhozó, sem a közgazdaság terén.

De ő úgy látja, hogy nálunk nincs elég hitélet. Nincs elég krisztusi szeretet a hivekben, már pedig ezt vissza kell ültetni és Krisztus tanításait mindig és mindenütt terjeszteni kell Krisztus szelleme értelmében. (Éljenzés.) Ő tehát kizárólag főpásztori feladatának szenteli összes erejét. (Helyeslés.)

Isten áldását kéri a hivekre és a státus gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

A püspök beszédét élénk éljenzéssel fogadták, azután *Jósika* indítványára a pápához üdvözlő táviratot küldtek.

Nagyobb vita kezdődött mindjárt az igazgató-tanács jelentésének első pontjánál, az új szervezeti szabályoknál.

Györffy Gyula szerint nem szükséges, hogy mikor az országos szervezet kérdése folyamatban van, a státus éppen most külön szervezetet dolgoztasson ki. Viszont *Ugron* Gábor új szervezet mellett foglalt állást. Beszédében hivatkozik rá, hogy a kormánnyal folytatott bizalmas tárgyalásokon egyik kiküldött kormányképviselő tagadásba vonta, hogy erdélyi katolikus autonomia volna. Másfelől ki vannak téve annak, hogy a most visszazárított uralom esetleg megtöri az autonomiát. Az erdélyi státusnak bármilyen történjék is, ragaszkodni kell az erdélyi státus autonomiájához. Ez legyen az utmutató.

Az autonomiai gyűlés is erre az álláspontra helyezkedett s bizottságot küldött ki az új szervezeti szabályok kidolgozására. Hason-

lóan éles vitát provokált Ugron Gábor felszólalása a pályázaton kívül megválasztott jószágigazgató ügyében. Protekciós eljárásnak bélyegezte az igazgató-tanács eljárását s heves szavakkal adott kifejezést helytelenítésének.

A gyűlés azonban Jósika Samu báró felszólalása után az igazgató-tanács eljárását helyesnek mondotta ki.

A státus-gyűlés további folyamán köszönetet szavaztak Majláth püspöknek azért, hogy helyesli, hogy az autonomia a püspöki javak felett állandó felügyeletet gyakoroljon.

Az alapítványok tételénél Ugron és Győrffy szólaltak fel. Ugron óhajja, hogy inkább a középiskolákban segítsék a tanulókat. Elhatározták, hogy Kolozsvár monostori részébe papi lakot és imaházat építtetnek.

Délután a püspök ebédet adott a státus tagjainak tiszteletére. Majd ismét folytatták a tanácskozást. A zárószómadások tételénél báró Rudnyánszky József azt az óhaját fejtette ki, hogy a szómadások formái olyanok legyenek, mint a vallásalapoknál Budapesten. Indítványát elfogadták. Az önbiztosítás kérdésénél hosszabb vita indult meg. Ugron Gábor, Mohay és Menyhárt Gáspár felszólalásai után kimondták, hogy az önbiztosítást helyesnek tartják, elfogadják és a szervezést kidolgozását elrendelik, úgy hogy 1902-ben már életbe lépjen. Ugron beszéde után a titkári állás betöltésének mellőzését határozták el. Végül köszönetet mondtak a püspöknek az iskolák iránt tanúsított bőkezűségéért. A püspök köszönő szavai után a gyűlés véget ért.

Mamák az egyetemen.

Hirt adtunk arról az illetlenségről, amelyet a tudomány-egyetemen a nőhallgatóknak tapasztalniok kell férfi kortársaik részéről.

Kaptunk mentegető sorokat is, amelyek szépítették, kicsinyítették a dolgot s magyarázták, hogy a diákok és diák-kisasszonyok harcáról nem lehet szó, s a sajtóba jutott híresztelések tuzások. És még sem tuzások, mert az egyetem tanácsa is jónak látta a fekete táblán meginteni a diák urfiakat. De egyéb bizonyosság is van arra, hogy az egyetemi ifjúság magaviselete túllépte a korlátot.

Egy mama beiratkozott hallgatónak, hogy leányának, aki bölcsészethallgató, garde-desdamesje lehessen az illetlenkedő ifjak ellenében.

Szilágyi Arabella az ismert opera-énekesnő az, aki leánya védelmére arra szánta magát, hogy ő maga is beiratkozott hallgatóul. Mindenesetre specialitását fogja képezni a budapesti egyetemnek, hogy a tudomány-szomjas leányok mamástul kénytelenek beiratkozni.

Az egyetemi ifjúság azonban nem lehet büszke erre a specialitásra.

Uj hármasszövetség.

Párisból jelenti egy táviratunk a következő szenzációs hirt: A nacionálista lapok támadják a kormányt, mert az angol-német egyezményhez kifogás nélkül hozzájárult. A »Soleil« azt írja, hogy minden jel arra mutat, hogy az orosz-francia szövetségnek vége van és hogy Franciaország a kelet-ázsiai ügyekben egy új hármasszövetségbe fog lépni két legnagyobb ellenségével: Angliával és Németországgal.

Néppárti népgyűlések.

A néppárt most Erdély keleti részén fejt ki nagy tevékenységet.

November 1-én Nagy-Kászonyban, november 4-én pedig Csik-Tusnádon, Csik-Szent-Györgyön, Csik-Menaságban tartanak néppárti népgyűléseket. Ezeket gróf Zichy Aladár, Molnár János, dr. Major Ferenc és Kálmán Károly országgyűlési képviselők fogják beszédeket tartani.

ORSZÁGGYŰLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 26.

Rövid ülést tartott ma a t. Ház. Egyéb tárgya se volt, mint a jövő ülés napirendje. Tallán Béla alelnök azt indítványozta, hogy kedden legyen a legközelebbi ülés, tüzzék napirendre a trónörökös házasságát.

Az öreg Madarász József, aki most jött be a terembe, azon felöltösen pattant föl.

— Micsoda házszabályellenes dolog ez? — pattogott az öreg ur. Mióta itt ülök e házban, előbb minden javaslatot kinyomattak és kiostztattak.

Szól haragosan, az ő fiatalos csengő hangján, neki pirulva. De nem várta be a választ. Az a felöltő mintha meleg volna egy kicsit... fiatal a hangja, de ősz már a szakálla... futott ki az apó a folyosóra.

Szell Kálmán pedig szelíden csitítgatta haragos legrégebbi barátját (majd elolvassa a lapokból.) No, no, minek ezt a javaslatot kinyomtatni, ismeri azt Magyarországon minden polgártárs, ahogy Madarász apó mondaná.

Ugy is lett, kedre tüzték napirendre.

De nini, valamiről majd elfeledkeztem. Napirend előtt is volt felszólalás. Vesz József állott fel, aki ellen inkompatibilitási följelentést tett valaki, mivel hogy lapja szubvenziót húz a kormánytól.

Annyi följelentés van, hogy tudja isten mikor kerül ennek tárgyalására a sor. Engedje meg hát a ház, hogy én itt előre is kijelentsem, hogy sem a lap, sem én, annak vezetője semmiféle szubvenziót nem húzok, sem semmiféle pénzbeli, vagy kedvezménybeli támogatást nem kaptam, nem kapok s nem is kínáltak meg ilyesmivel.

Helyeslés hangzott jobbfelől.

Az ülések negyed óra alatt vége volt.

A trónörökös házassága.

Ferenc Ferdinánd kir. herceg házassága ügyében a képviselőház igazságügyi bizottsága a napokban tartotta meg tanácskozását s annak eredményét a következő jelentésben adja közre:

Az igazságügyi bizottság jelentése.

Ő cs. és kir. Fensége, ausztriai estei Ferenc Ferdinánd kir. hercegnek, chotkovi és wognini Chotek Zsófia Mária Josefina Albina grófnővel kötött házassága alkalmából kiadott nyilatkozata becikkelyezéséről szóló trvjavaslat tárgyában.

Az igazságügyi bizottság a hozzá utasított 890. sz. törvényjavaslatot tárgyalta és a bi-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Szokatlan érzelem.

(Bohém história.)

Irtá: Hantke Emil.

Vendég Elemér igazán jó fiu volt. Nem volt egy újságíró sem, a melyik ne szerette volna. Az a komoly mélabus fiu, halvány arczával, nagy hullámos fürtjeivel és őszinte nézésű, mély tüzi szemekkel szinte vonzotta magához az embereket.

Csak a test! Az volt a fiatal évek dacára tulok tapasztalat miatt iszonyuan megörnyedve. A melle is be volt esve és ha az éjszakai munka közben valami gyanus köhögés szállotta meg, csak mosolygott és irt tovább.

— Elemér! — mondá neki a jólelkű szerkesztő. Kimélje magát és ne dolgozzék éjszakai, csak nappali munkát. Ez idő előtt tönkre fogja tenni. Hisz ugy is már annyira enervált, hogy nem tud gondolni a jövőjére sem.

— A jövő? szolt szelid gunynyal Elemér. Hisz nem ugy nézek én ki, hogy még a jövőmmel is törődjek. Meg minek is! Hiszen szerintem az élet igazi értéke a mult!

Igy szokta ő mindig tenni.

Ha jóakarói igazi jó tanácsokat adtak neki, filozofálással igyekezett a kérdést elterelni és ezáltal személyét a vitából kivonni.

Akkor aztán belemegedve szinte ihletten beszélt az ő szép eszméiről... szemek szokatlan tüzzel égtek, majdnem lángoltak és csengő szavai a próféta jóslatát juttatták az ember lelki világába.

— Hiába! A műveltségnek is az élet a valódi iskolája, nem pedig a könyv... De már ekkor kimerült a test beteges görnyedtségbe esett és a mellből száraz köhögés hangzott fel.

Elemér ilyenkor lenyelt egy szem cukorkát és dolgozott lelkiismeretesen a lap zártáig. Akkor betévedt a kávéházba és a törzsasztalánál ülve, a füstös, poros levegőben beszélt át az éjszakát, vagy bámult a nagy gomolyagba.

Ki tudja, hogy hol bolyongott ilyenkor a lelke?

Ködös, őszi eső borult el a városra. Alig lézengett valaki a csatakos aszfalton, igyekezett mindenki fedél alá, barátságos meleg szobába.

Elemér hamar elvégezte a dolgát, hamarabb is ment a kávéházba.

— Mert minek feküdjem le? szokta mondani. Az embernek utóvégre szórakozni is kell. Nappal nem lehet, világos tehát, hogy csak a munka után, a késő éjszaka érek rá szórakozni.

Betért a megszokott helyére.

Nem volt benn, alig egy pár alak. A pinczerek félálomban bóbiskáltak és a kassziros lány unottan olvasgatta egyik lapot.

Nem messze tőle leült Elemér és theát hozatva elkezdett gondolkodni.

Egy új, eddig szokatlan érzelem foglalt helyet bensejében, azt akarta elemeire bontani, hogy egész tisztán tájékozódhasson benne.

De nehezen ment nagyon.

Maga se tudja, hogy, csak betévedt pár nap előtt a kiadóhivatalba.

És ott meglátott egy leányt, a ki csekély bérért holmi könnyebb munkákat végzett egész nap.

Szegény árva leánynak kellett lennie. A gyászruha annak a halvány lilium arcnak fehérségét egész kirívóvá tette és mikor szóba elegyedtek egymással, Elemér egy pár szavából, szemének tekintetéből rögtön megismerte egy egész élet szenvedéseit.

Megsajnálta a szegény leányt és vonzódott hozzá, a nélkül, hogy filozofálgatott volna.

Sőt ma már azt is megtette, hogy mikor munkáját bevégezte, hazakísérte.

Azt igyekezett tehát most kikutatni, hogy mi jutott hozzá? Szerelmes talán? — Ah! Oly banális valami ez, hogy az ő lényével nem fér össze. Dehát mi lehet mégis?

A lány szép... és látszik, hogy szenved. A ki pedig a szenvedés pillanatában nem látta még a szépséget, — az nem látta soha.

Nem tagadta már el hogy szereti; de ez csak a vonzalomnak egy magasabb kifejlődése volt, melyet jó baráttal szemben használ az ember. Ebből tehát meg lehet magyarázni, hogy miért szeret vele foglalkozni: egyrészt ezért, másrészt meg vonza feléje egy ellenállhatatlan va-

zottság szavazattöbbséggel a szóban forgó törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta abban a meggyőződésben, hogy a m. kir. miniszterelnök ur csak törvény és kötelességszerűen járt el akkor, a midőn a törvényjavaslatot az országgyűlésnek bemutatta.

A bizottság jelentésében különösen kiemeli, hogy a trónörökösnek az 1723. I. és II. törvényben foglalt szabályzata a mely a törvényben elősorolt három ágon belül a trónöröklésnek ugyan azt a rendjét állapítja meg, mely az ő Felsége örökös országaiban és tartományaiiban elrendeltetett és megállapított, ugy keletkezésére, mint feltételeire és tartalmára teljesen önálló és minden ide vágó kérdések annak rendeletei szeriut itélendők meg. És így az nem folyománya és nem következése a trónöröklés azon megállapításának, a mely Ausztriára nézve történt.

A bizottság a ház elé terjesztendő jelentésében felveendőnek találta az általános vita folyamán szótöbbséggel hozott következő határozatait: a) hogy a becikkelyezendő nyilatkozat az aláírás és kelettel egészítették ki.

A kiegészítés megtörténvén, a bizottság elhatározta, b) hogy a hiteles másolatban bemutatott nyilatkozat eredetijének a bemutatását ezuttal szükségesnek nem tartja.

Az igazságügyi bizottság szavazattöbbséggel elfogadta a 890. sz. trvjavaslatot az ide mellékelt szövegben, részleteiben is és azt a t. Háznak elfogadásra ajánlja.

Budapest, 900. okt. 25.

Szilágyi Dezső, *Engelmayer József,*
az igazságügyi biz. elnöke. előadó.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Okt. 27. Szintügyi bizottsági ülés d. u. 4 órákor.

Okt. 27. Ügyvédi kamara választmányi ülése d. u. 5 órákor.

Okt. 29. Az ipariszkolai bizottság ülése d. u. 4 órákor.
November 5. Tiszti főszemle a várban.

A József-körut szenzációja

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 26.

Budapest egyik legélénkebb utcája, a József-körut, különösen az eleje, ott, ahol a Népszínház van. Élénk e tájon a forgalom még éjjel is, mindenfelől kávéházak, minden sarkon rendőr.

Ezen a környéken az éjjel föltűnő dolog történt.

Egy ujságkihordó gyerek bandukolt csendesen a köruton, (ezek a gyerekek ugyan jókor kelnek) de egyszer csak meglepetve áll meg. Csodálkozva látja, hogy a trafikos bolt fölött, az üvegablakon egy ember mászik be s maga után huzza a létrát is.

A fővárosi ujságkihordó gyerek elég diplomata ahhoz, hogy ilyenkor zajt ne csapjon, hanem összeverebuvált négy rendőrt s vitte őket triumfussal a színhelyre.

A házmestert kicsöngették s fölverték édes álmából a szomszédban lakó trafikost is, akkor aztán bevonultak a boltba. Odabenn a pénzes láda feltörve, a szivar-skatulyák széthányva, trabukkó, regalitas, virginia vad összevisszaságban heverték. De élő lény nem volt. A rendőrök lefoglalták a tolvajlámpát, a mit az éjjeli vendég ott hagyott s annak világánál szimatoltak, kutattak. Egyszerre a fénysugár odavetődik az állvány alá.

— Itt van! — ordít az egyik s abban a pillanatban négy kéz ragadja meg s huzza ki a tolvajt. A lámpa oda világít az arczár!

— Ábrányi ur! hebegi a trafikos kövé válva.

Akkorra előkerült egy másik tolvaj is.

— Ez meg a sógora! — csapja össze a kezét a trafikos.

Ugy volt biz az, hogy *Ábrányi* ur, aki a szomszédban szénkereskedő, nappal átjárt egy kis szóbeszédre, hébe-korba egy kis alsósra, most az egyszer szokatlan időt választott a vizitelésre.

A rendőrség persze mindkettőt bevitte s ma a szénkereskedés előtt, mely zárva van, nagy tömeg szakácsné és cseléd táborozik, tárgyalva a szenzációt s érezve a »szénhiány« keserveit.

A városház építése.

Még alig készült el Nagyvárad egyik nagyobb szabású középülete, már a városháza építésén tanácskoznak.

A mai állapot nem csak megbénítja, de meg is drágítja a közigazgatást s a közönségre pedig óriási terhet ró.

A városi hivatalok egyes osztályai a város különböző helyein vannak elhelyezve s ha valakinek dolga van az egyik-másik ügyosztályban, egy fél napot szánhat rá, a mig elvégzi a dolgát.

A városházára 320.000 frtot szánt a város. S ez az összeg el is megy. Ifj. *Rimanóczy* Kálmán terve mintegy 200.000 frtba kerülne, de ez összegben nincs benne az épület melletti kert az épület környékének rendezése és az épület belső berendezése, ami tetemes összeget emészt fel.

A város jövő évi költségvetésében 300.000 korona van felvéve a városház építésének első részletéül s a jövő év végén marad a város rendelkezésére a legutóbbi nagy kölcsönből 325.000 korona, a mit a városházára kell fordítani.

A városháza építésétől elválaszthatlan az újvárosi közs. elemi iskolák építésének kérdése, mert az iskola helyére van tervezve a városháza.

A városház építése tárgyában kiküldött nagy bizottság tegnap tartott ülésében figyelembe vette ezt s az iskolák építését is sürgetni fogja.

*

Az ülés lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: Dr. Bulyovszky József elnök, Komlóssy József, Bozóky Béla, Bordé Ferencz, Busch Dávid, Guttman József, Dús László, Rendes Vilmos, Rimler Károly, dr. Döry Ferencz, ifj. Rimanóczy Kálmán, Hegedüs Géza, Hlatky Endre.

Elnöklő polgármester előadta, hogy az ülés tárgya az építendő városház tervek megbirálása. A terveket ifj. *Rimanóczy* Kálmán építész elkészítette. — Kapcsolatosan felemlíti az elnök, hogy egy fontos kérdés az iskolák építésének ügye, mivel iskola van azon a helyen, a hova az új városházát építeni fogják.

rázs, az, hogy az ő lelkében a saját lelkével találkozott.

Véletlenül egy tükörbe esett tekintete . . . egy reményteljes biztató gondolat, mely hivatalva lett volna jövőjét is irányítani, kezdett ugyanakkor lelkében kibontakozni . . . de látva azt a megtört szinte kiélt alakot, megborzadt önmagától.

Gyorsan fizetett és ment haza. Az ajtón léptek be éppen a többi czimborák.

— Mi az Elemér? Te már el is megy?

— Igen! Ezután már így fogok tenni. Fel akarok evvel a test és idegsorvasztó étellel hagyni.

A czimborák nevettek egyet rajta, hogy miféle új, rövid ideig tartó szeszélynek akar ez most hódolni, de Elemér nem sokat törődött velük.

Hazament, lefeküdt és oly jól aludt, mint már régen nem.

Másnap pedig előállt az atyamesternek:

— Szerkesztő ur, ha nincs kifogása ellene, ezután csak nappali munkát akarok végezni. Ilyen étellel az én terveim kiviteléhez ez a test nagyon gyöngé.

— Látja Elemér, régen mondom én ezt már magának! Minek erőlteti magát annyira, miért pazarolja oly sok apróságra szép tehetségét? Eddig csak élte a céltalan és örömnélküli jelent, a nélkül, hogy go dolt volna a jövőjével, és megszerezhető boldogságával. . .

— A megszerezhető boldogsággal? Én Istenem! Hanyszor álmodik az ember a jövő

boldogságról, csak hogy elaludhassa a jelen örömeit.

— Hisz még maga mindég a régi! Már azt hittem, hogy megismerem azt a titkos rugót, mely eltereli a romlás utjáról. Igazán kíváncsi vagyok, miféle rejtett céljai vannak. Különbben a legörömelebb egyezem bele a cserébe.

Ettől fogva Elemér nappal dolgozott csak, az éjjeleket mindig nyugodtan aludta által.

Mikor kezdett beesteledni, rendszeres hazakísérte Irmát, a ki gyászruhában járt, fehér volt és ott dolgozott a kiadóban.

Máskülönbben nagyon értelmes és igen kedves volt. Egyet nem szeretett csak benne: mindig lassan járkált és ez Elemérnek, a ki szinte futni szokott már a megszokás folytán, igen terhére esett.

— Mondja csak Irma, — szólította meg egyszer — miért jár maga szinte úgy sétálva?

De hamar megbánta a kérdést.

A leány nagy buzavirágszin szemeit áthatóan függeszté a fiura s látszott a kifejezésén, hogy nehezeére esik a felelet.

— Hogy kérdezhet maga ilyet? Hát nem látja, hogy beteg vagyok, vagy azt hiszi az uri módtól járok oly lassan?

— Hát csak korhoijon! De miért jár akkor dolgozni is?

— Mi leli magát ma? Mintha nem tudná, hogy nincs sem apám, sem anyám és a rokokok kényszeritene rája.

Elemér nem szólt rá semmit. Így mentek egész szótlanul egy kis darabig. Az őszi szél

szép piros rózsákat festett arra a mindig fehér arczra.

— Nézze Irma kérdek én magától valamit, de őszintén feleljen: Hagyja ott azt a kiadóhivatalt én is ott hagyom a szerkesztőséget. Aztán várjon rám egy pár hónapig mig kapok egy állást, akkor elmegyek magáért és a feleségemmé teszem.

Halvány mosoly rezgett át azon az élettelen arczon.

— Már látom, hogy maga is úgy gondolkodik, miszerint legkönnyebb akkor közelíteni az emberekhez, midőn betegek. Különbben is . . . ugy ismerem eddig, hogy szavának lehet hinni és ha ez magának boldogságot szerez, mért ne tenném meg, ha nekem is örömem telik benne.

És csakugyan már másnap nem is jött fel a kiadóba.

Elemér igen vig volt egész nap. Azon gondolkodott, hogy mégis csak van boldogság e földön, ha az ember elég ügyes arra, hogy a körülményekkel számolni tudjon.

Irma már beváltotta a szavát. Most rajta a sor. Ez egy kicsit elkedvetlenítette. Ott hagyja azt a nyomoruságában oly kellemes, aggodalmaiban oly bohó, könnyelmű és kedves életet, mely szinte elválaszthatlannak látszott tőle . . . ez nehezeére esett.

Ünnepélyes arczavall állított a »felelős szerkesztő« elé.

— Szerkesztő ur kérem ezennel bátorokodom felmondani!

— Mi az? Mit beszél? . . .

A bizottság tagjai hangoztatták, hogy az **iskolák építése okvelen előbb** viendő keresztül.

Bordé Ferencz a tavasszal kezdetné meg az **ör-utcai iskola** építését, hogy szeptemberre készen legyen.

Hegedűs Géza azt véli, hogy az iskola építés idejére a közs. polgári fiu-iskola épületében helyezték el az elemi fiu-iskolát.

A bizottság abban állapodott meg, hogy az **ör-utcai iskola** tervének elkészítését forszírozzák s az építést tavasszal kezdik meg.

Ezután a városház terveket ismertette ifj. **Rimanóczy** Kálmán.

A terveket **Hausmann** tanár, műspítész és **Helmer** Henrik megvizsgálták s a derékszögű elhelyezését tartották leghelyesebbnek. Az előbbi egyes eltérésekkel új szituációkat ajánlott. Lényegesebb változtatás az, hogy a tornyot nem a főhomlokzat sarkára, hanem egy kiszögélésre emelnék, a rendőrségi hivatal felé. Körös-utca felől egy háromszögű kert maradna. A tornyot tűzorségtől használják, s ebben lesz a pontos toronyóra. Hatalmas lépcsőzet vezet fel s az I. emeleten pompás oszlopcsarnok lenne.

A terv szerint az összes hivataloknak megfelelő tágas helyiségek lesznek s még üres helyek is maradnak a jövő fejlődésre.

A terveket Hausmann szituációja szerint elfogadták s megbízták a tervezőt, hogy a részletterveket és költségvetést készítse el.

Ifj. **Rimanóczy** Kálmán azt hiszi, hogy a terv 290,000 frtból kiépíthető, de ebben a kert-rendezés nincs benne. A városházára a törvényhatóság 320,000 frtot szánt.

Felkérlik ifj. **Rimanóczy** Kálmánt, hogy a részletterveket úgy készítse el, miszerint a decemberi közgyűlés elé terjeszthető legyen.

Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSAGOK.

* **Kinevezések.** Az igazságügyi miniszter ifj. **Szűts** Pál kulai kir. járásbírói irnokot a berettyó-ujfalui kir. járásbíróihoz segéd telegkönyvvezetővé nevezte ki. — A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületében **Folly** Emil aradi lakos végzett joghallgatót díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— De kijelentem azt is, hogy evvel a pályával is felhagyok!

— Mi jutott magához!

— Egy nyugalmas állást akarok keresni, a melyből egy boldog kis családot fenntartassak!

— Ez hát a rejtély kulcsa! Sajnálom igazán, hogy ily pótolhatlan erőt el kell vesztetni, de belátom, hogy helyesen cselekszik. Jól van, majd magam is utána nézek, hogy egy jó kis állásba bejusson. Aztán, remélem nem lesz indiskrét, ha a jövődbeli után tudakozodom.

— Dehogy! Csak ne legyen meglepődvel ismeri a kiadóból azt a kis lányt...

— Irmát? Ugyan ne beszéljen, hisz halálos beteg!

— Lehetetlen, hisz még...

— Igen! Pár nap óta nem jár fel, mert ágyban fekszik és egészen oda van. Csodálom, hogy maga ezt nem tudja.

Elemér olyas valamit érzett a mit még sohse tapasztalt magán. Futott egyenesen Irmáékhoz.

A lány ott ült az ablak előtt puha karosszékben. Egész vidáman fogadta, a mint meglátta.

— Jaj Irma egész megijesztettek avval, hogy maga beteg. Pedig nem is igaz?

A lány csak mosolygott és nézte a csipkefüggönyön a szobába lopódzó napsugarakat.

— Hisz látja hogy nincs semmi bajom. Hát ma a mennyire van?

A műtárlatból.

Előkelő közönségünk naponta tömegesen látogatja a Csarnok disztermében levő kiállítás. Tegnap mintegy 100 korona volt a bevétel s a többek között meglekintette a kiállítást **Beöthy** László főispán, ki tegnap hazatérkezve értesítette a rendezőseget, hogy 23-án sürgöny érkezett — **Wlassics** miniszter távollétében — **Zsilinszky** államtitkártól a következő tartalommal:

„Felkérem Moltóságodat, hogy f. hó 24-én Nagyváradon képzőművészeti kiállítás megnyitáson képviselőtemben megjelenni sziveskedjék.”

A főispán azt hitte téves értesítés alapján, hogy a kiállítás csak 27-én nyílik meg s így a sürgöny érkezésekor nem lévén itthon, a minisztert nem képviselhette.

Mai látogatása alkalmával a főispán örömmel látta a kiállítás magas művészi színvonalát s kijelenté, hogy a miniszternek részletes jelentést fogni tenni róla.

*

Aulich ezredes ma levélben fejezte ki sajnálatát a rendezőségnek, hogy szolgálati elfoglaltsága miatt a megnyitáson részt nem vehetett. A levél a rendezőség körében rokonszenves hatást keltett. — A katonai tisztikar külföldben igen nagy számmal látogatja az esemény számba menő és magas színvonalu műtárlatát.

*

Tegnap ismét történt képviselés. **Hlatky** Edre ügyvéd megvásárolta **Németh** Lajos »Nagybecskereki vezvezték« című ügyes festményét 200 koronáért. Több képre alkudozások vannak folyamatban.

*

Ma lettek a sorsjegyek is elárúsítás céljából a rendezőség hölgyeinek szétküldve, úgy hogy azok holnap, vagy holnapután a hölgyek birtokában lesznek. A rendezőség tagjai most azzal vannak elfoglalva, hogy a nyerevénytárgyakat megválaszsszák, hogy az esetre, ha e kérdés szavazás alá kerül, tisztában legyenek a véleményükkel.

A mai napi biztosi teendőket a következő hölgyek teljesítik a kiállításon:

— Már én is felmondtam. Egy vagy két hét alatt már benne is leszek az új állásban. Biztosan megválasztanak.

— És maga akkor boldog lesz... szölt a lány és a mosoly nem bírta elpalástolni a szemekből gyöngyöző könnyecseppet...

A szerkesztő pártfogására révén Elemér bejutott Bonifác báró titkárnak. Jó, kényelmes kis állás és többet ér bizonynyal mint a fajta városi hivatalnokoskodás.

Boldogan, füttyörészve sietett Elemér a jó hírrel Irmáék felé. De szinte megdöbbsent, a mint a házhoz ért... a padlás lyukon keresztül kis gyászlobogót lengetett az őszi szél...

Berohan a házba... Irmát ép akkor teték fel a ravatalra...

— Szerkesztő ur — szölt este komoly hangon Elemér. — Nem bánom akárminek tart, ha nem is kellet itten... de én újból itt maradok ezen a pályán.

— Hát a titkárság? Hisz a mért Irma meghalt...

— Egyedüli céloznak vége; legyen titkár, aki boldogabb mint én. Itt van helyette a céltalan, gondnökküli élet...

— De mit mond a világ?

— Erre adok én legkevesebbet. Mert a ki tetteit a világ ítéletéhez akarja szabni, az vizet merít a szitába.

Rimanóczy Kálmáné, Giraud Vilma, Ficsek Margit, Deák Margit, Stocker Józsefné, Vulkán Józsefné, Molnár Lajosné, Flór Jánosné, Dr. Baróthy Ákohné, Hoffman Henrikné.

* **Nyolcz új püspökség.** Abból az alkalomból, hogy a görög-keleti román egyház **Nagyvárad, Temesvár és Kolozsvár** székhelyvel három új püspökség felállítását határozta el, a Magyar Állam **nyolcz új** katolikus püspökség felállítását tartja szükségesnek a hit élet emelése szempontjából. Mindjárt meg is jelöli az új püspökségek székhelyeit, melyek volnának: **Pozsony, Nagy-Szombat, Szegvár, Makó, Kolozsvár** és **Buda** a római katolikusok számára s **Máramaros-Sziget** és **Fogarás** a görög katolikusok számára.

* **A szent évet befejező nagy zarándoklat** f. évi december hó 9-én indul Budapestről. A résztvevők két csoportra oszlanak. Az első csoportba tartoznak azok, kik csak Rómába zarándokolnak; a második csoportba tartozók ellenben Egyiptomba és Szentföldre is ellátogatnak. Az indulás Budapestről együttesen történik. Mindkét csapat a kath. klerus egyik kiváló tagjának vezetése alatt december hó 11-én érkezik Rómába, hol 5 napot tölt, kifejezi hódolatát XIII. Leo pápa Ö Szentsege előtt; meglekinti az »Örök Város« nevezetesegeit. Az egyik csoport innen Velenczébe utazik (2 napra) honnan Fiumén keresztül december 21-én Budapestre visszaérkezik. Kik azonban Szentföldre is utaznak, december 16-án Anconában a pompás »Nilo« messzejáratu gyors hajóra szállnak; 21-én Jaffán át Jeruzsálembé érkeznek. Karácsony szent estjét Betlehemben, a »Jászoltemplom«-hoz tartozó zarándokházban ünneplik. Ellátogatnak Jerikóba, a Holt-teoger és Jordánfolyó vidékére. Visszaúton pedig érintik Porto Saidot, Icmailiát (Suez-csatorna) Kairót (6 nap) Alexandriát (2 nap) majd Brindisin és Velencczén át Fiuméba s onnét január derekán Budapestre visszaérkeznek. Az utazást Propper N. János igazgató előnyösen ismert »Keleti Utazási irodája« (Budapest, Zöldfa-utca 27.) mely számos ily utazást rendezett s állandó összeköttetésekkel bir Kelet kikötőiben s nagy városaiban, — rendezti.

* **Terjed a város.** A város déli részén a gázgyár és a Bonékuthoz vezető utközöttlevő területet Nagyvárad városa házhelyekül szánta s megfelelő parcellákban felosztotta. A törvényhatóság ezen határozatát a miniszter helyben hagyta. Egyelőre csak a házhelyek egy részét adja el a város. Erre a területre csak villa szerű épületeket szabad emelni.

* **Emlékmű egy bernhardi kutyának.** A St. Bernhard-hegyen nem rég állították fel »Barry« bernhardi kutya emlékkövét. A nevezetes kutya tíz év alatt nem kevesebb, mint negyven ember életét mentette meg, kik a Bernhard-hegy jégmezőin eltévedtek. Legvittezebb tette volt a következő: Barangolása közben egy tíz éves gyermeket végzetes álmomba merülve talált a hóban. Az okos kutya felfogta a helyzet veszélyességét és először leheltével melegítette fel a már megmerevült gyermeket, kit ezzel felébresztett halálos álmából. Ezután a gyermek mellé feküdt és saját hátára édesgette védenczét. A gyermek megértette a kutya kívánságát és hátára ült. Barry ekkor a kolostorba vitte a gyermeket, ki ekképen megmenekült a megfagyástól. A páratlan kutya halálát egy idegen okozta, ki megijedt a feléje közeledő »Barry«-tól és azt agyonlőtte. E két jelenet van az emlékkövön megörökítve. Az egyik úgy ábrázolja, ahogy a gyermeket viszi a hátán, alatta ezzel a felirattal: »A hősi »Barry« negyven ember életét mentette meg, míg a negyvenegyedik őt fosztotta meg életétől.«

* **Köszönet egy ezüst koszorúért.** A nagyvárad Szigligeti-színház megnyitó ünnepélyére tudvalevőleg dr. **Várady** Antal írta az előjátékot és **Sas** Ede a prologot. Nagyvárad város közönsége mindkét írónak ezüst koszorút nyújtott át. A prolog szerzője: **Sas** Ede tegnap a

következő levelet intézte Nagyváradi város tanácsához:

Nagyságos Polgármester Ur!
Tekintetes Tanács!

A mily megtiszteltetésnek vettem a fölszólítást a Szigligeti-színház prologusának megírására: épp oly megtiszteltetésnek vettem Nagyváradi város ama kitüntetését, amiben csekély érdememen felül részesíteni kegyes volt. Nagyváradi város elismerésének jelét, a nekem átadott ezüst koszorút, irói pályám legszebb emlékei közzé teszem és kérem, fogadják azért köszönetemet oly jó szívvél, mint a minő őszintén én kifejezésre juttatom.

A nagyságos Polgármester urnak és a tekintetes tanácsnak

kitűnő tisztelettel

kész szolgája

Sas Ede.

* **A gyermekkorház helyisége.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága akként határozott, hogy a gyermekkorházat a Sztaroveszky-utcán levő Sztaroveszky-ház kisebb épületében rendezze be s a telken levő nagyobb épületet bérlet útján hasznosítja. Nem régen a miniszter kiküldöttje itt járt Nagyváradon s megtekintette a korháznak szánt helyiséget s azt megfelelőnek nem találta. Tegnap érkezett le a belügyminiszter leirata, amelyben kifejti, hogy a tervbe vett kis épület fertőzött, rongyos, elavult; nincs meg a kellő világítása s mindezekért szó sem lehet arról, hogy ott helyezték el a gyermekkorházat, melynek egy része még most is istálló. A nagyobbik épület azonban teljesen megfelelne a czélnak s kijelenti a miniszter, hogy ha itt rendezné be a város a korházat, hajlandó lenne azt nyilvános jellegűnek nyilvánítani. Ez pedig annyit jelent, hogy a korház fennállása nem kerülne pénzébe a városnak.

* **Isten ujsa.** Blaschek Jánost tegnap összevissza törve a mentők szállították el a Sándor-utca 17. számú házból Blaschek ott dolgozott; függő állványon meszelte a ház falait s akár tetszett neki valami, akár nem: egyre káromkodott. Figyelmeztették is, hogy nem jó vége lesz a káromkodásának. Erre Blaschek azzal válaszolt, hogy ő az ördögtől sem fél, nem-hogy az Istentől. Háromnegyed 12 órakor Blaschek két emeletnyi magasságból lezuhant a pinczemélyesű földszintre és összevissza törte magát. A mentők úgy, ahogy lehetett, összefoldozták s lepedőben szállították el a helyszinéről.

* **Borbély műhelyben.**

Ur: Hallja, miért mesél nekem folyton olyan retentő történeteket?

Borbély. Azért kérem, mert attól a nagyságos ur haja az égnek áll és akkor könnyebben lehet nyírni.

* **A debreczeni házi orvosok honoráriuma.** A belügyminiszter ama rendelete, amely az orvosi díjszabást négy osztályban megállapítja, nem írja elő, hogy ezek mellett milyen arányban állapíthatók meg a házi orvosok díjazása. A debreczeni orvosszövetség speciel Debreczenre nézve ezt is megtette s méltányos álláspontra helyezkedve kimondta, hogy 1901. január elsejétől a magánorvosok újabb esetekben csak akkor fogadhatják el a házi orvosi tisztelet, ha az évi honorárium minimuma száz koronát tesz ki. Egyebekben a debreczeni orvosok tovább is mentek a méltányosságban s azt is kimondták, hogy azon családokkal szemben, ahol eddig teljesítettek házi orvosi tisztelet, a jelenlegi honorárium összege marad érvényben.

* **Egy ultramontán miniszter.** Ha benünket vallásosságunkért s más vallásuakat is azért, ha hitüket őszintén és igazán megtartják, ultramontánoknak neveznek, méltán megilleti ez a jelző Hegedűs Sándor kereskedelmi

minisztert is, noha református. A kőbányai eklézsiának volt valami kérti valója a fővárostól. A miniszter maga fogta a kérvényt, vitte a városházára s rövidesen kedvezően intézte el a kérvényt. Hát mi kommentárral nem kísérjük ezt az esetet. De őszinte lélekkel sóhajtunk föl magunkban, bárcsak nekünk katolikusoknak is volna egy ilyen ultramontán miniszterünk! (Csakhogy az a miniszter se lenne ám egy huszonnégy óráig miniszter!)

* **Leégett istálló.** Az éjjel ugy 11 óra tájban kigyuladt a huszárkaszárnyával szemben Glück János kereskedőnek az istállója s teljesen leégett. A gyorsan megjelent tűzoltóság működésének köszönhető, hogy az istálló közelében levő magtár épület ki nem gyuladt, a mi óriási kárt okozott volna a tulajdonosnak. A tűz színhelyén a rendőrség részéről, Rimler főkapitány, Kápolnay és Szabó biztosok voltak jelen.

* **Lord Macanlay születésének évfordulója.** Tegnapelőtt, október hó 25-én volt 100 éves évfordulója lord Macanlay Tamás a nagy angol államférfi és történelmi író születésének. E század egyik legnagyobb politikai alakja volt, aki a művészet és a történelmi irodalom terén is az objectivitást és az igazságot kereste és követte. Nagy és becses munkája »Anglia története« igen el van terjedve. Ugy ezen mint más történelmi munkájának tudományos értéke megbecsülhetetlen. A 30-as években lépett a politikai pályára s Gladstoneval együtt ment be a parlamentbe. Mint szónok, sokat küzdött s kitüntette magát a rabszolgaság eltörlése körül kifejtett tevékenységével. 1859. december 28-án hunyt el.

* **Gyárszentelés.** No, ilyet is rég hallottunk föl is jegyezzük. A nagyszombati újból fölépített cukorgyárat gazdája, Stummer báró, mielőtt megnyitotta volna, megáldatta Halmos Ignác dr. plebánossal. Ebben a hitközönyös világban jól esik ilyet is hallanunk. Az Isten áldása bizonyára ott fog lebegni a gyáron és munkásain!

* **Rászedett uzsorás.**

Egy hirhedt uzsorás ajtáján éjjel egy órakor erősen csöngetnek. Az uzsorás kihajol az ablakon és haragosan kérdezi:

— Isten büntesse meg, ki van itt?

— Én vagyok.

— Mit akar?

— Hány óra van?

— És ezért mert én engem felkölteni?

— Hogyne, mikor önnél van az óram zálogbal!

A nagyváradi vár története.

(Kivonat egy nagyobb munkából.)

(Folytatás.)

1514-ben a 18 éves *Perényi* Ferencz lett a váradi püspöki székre kinevezve. Ez ifju püspökre várt az a feladat, hogy a parasztlázadás által lerombolt várost újra felépítse.

1526-ban *Ferényi* püspök és bandériuma a *mohácsi* csatába indul s ott egy lábíg elpusztul.

1526-ban *Zápolya* János Nagyváradon teszi fejére a kezébe került *koronát*. A váradi várat *Czibak* Imrére bizza, nekiadva a váradi püspökség jövedelmét is.

1526-ban I. Lipót *Maccedóniai* Lászlót nevezi ki váradi püspökké, kit azonban a Vitéz *Czibak* Váradra sem ereszt be.

1526-ban érte el Nagyvárad polgársága hogy két király versengett a lakosság hajlandóságáért, egyik a másikat mulván felül kiváltságok ígérésében, s részben adásában.

1527-ben a tarczali csatavesztés után *Zápolya* a váradi várba vonul.

1528-ban innen indul *Zápolya* János kassa megbüntetésére. Szinánál megverik s a nagyváradi vár *Ferdinánd* birtokába kerül.

1529-ben a török nyomul Magyarországra, kettéválasztva azt Konstantinápolytól az egész országon át Nyitra megyéig.

1534-ben *Czibak* Imrét legyilkolják. János király *Martinuzzi* ülteti a nagyváradi püspöki székre.

1538-ban *Zápolya* János országának fővárosává lett Nagyvárad. Itt kötik meg a békét Zápolya János és Első Ferdinánd.

1540-ben máglyára visznek egy embert, mert egy szent kép előtt imádkozó nőt arczul ütött.

1541-ben ágyut öntenek a várban. Erősítik a falakat. Az új ágyuk az Aranyos és Veres bástyákra vonatnak.

1542-ben van Nagyvárad fénykora. Vára erős. Benne bőség van. A királyi udvartartás hazai és idegen főurakat nagy számmal gyűjt ide. A nagyváradi polgár oly büszke e névre, mint hajdan Róma polgára.

1551. decz. 17-én *Martinuzzi* ima közben orgyilkos kéz öli meg.

1552-ben *Köleséri* Kristóf nevű diák hirdeti először az új vallás tanait.

1553-ban *Zabardi* Mátyás lesz Várad püspökévé, kinek kinevezéseig *Varkocs* Tamás bihari főispán kezeli a püspökség ügyeit.

Izabella midőn behívja a törököt s az Budát megszállja, Nagyváradra menekülnek a margitszigeti apácák, uri családok és iparosok.

1554-ben *Zabardi* Mátyás váradi püspök Bihar megye főispánjává lesz, mely két ranghoz I. Ferdinánd alsó Magyarország kapitányi rangját adományozta.

1555-ben mozgalmat indítottak egyes főurak, hogy János király özvegyét visszahozzák. Seregök, a nagyváradi püspök serege által *Derecskénél* szétveretett.

1555-ben vette be a váradi püspök *Fekete-Ebtor* várát. A várnagyot, *Porkoláb* Dénest ott a helyszinén; a 18 éves *Toldy* Miklóst Nagyváradra, a várba vitette fejeztette le.

1556-ban az egyházi felszerelések legbecsebb darabjai, 50 ezer forint értékben kiválogatva *Báthory* András rendeletére az ecsedi várba vitetnek.

Fyolt köv.)

IRODALOM.

Mária teremtett eszménykép. A kath. egyházi irodalomnak egyik fiatal jelese Dr. *Zubriczky* Aladár legújabb munkáját Mária tiszteletének szenteli. Részletesen kifejti az egyház tanítását Mária tiszteletéről. Nem imádjuk őt, az imádás egyedül Istent illeti meg, de tiszteljük Máriát jobban, mint a szenteket, mert ő a legfőbbesebb teremtett eszménykép. Rámutat e tisztelet okaira: Mária rendkívüli kiváltságaira, erényeire és a hagyományra. A csinos kiállítású, eleven tollal, alapos tudással írt füzet *Esztergomban* Buzárovits Gusztávnál jelent meg, ugyanott rendelhető meg.

EGYESÜLETEK

Kath. körök nagygyűlése. A magyarországi katolikus körök és olvasó-egyesületek országos szövetsége november hó 20-án fogja megtartani ez évi nagygyűlését. Ezen a nagygyűlésen ismét be számolnak katolikus köreink, katolikus egyesületeink egy évi munkájáról, melyet egy éven át végeztek, a feladatokról, melyeket megoldani kívánt, az eredményekről és sikerekről, amelyeket elértek.

Ügyvédek ülése A nagyváradi ügyvédi kamara választmánya ma, szombaton, okt. 27-én délután 5 órakor ülést tart.

A Szent Imre egyesület ünnepe. A magyar ifjuság méltóképen fogja az idén véd-szentjének, szent Imre herczegnek ünnepét megülni: november hó 4-én áldják meg a budapesti egyetemi ifjuság *Szent Imre egylete* új zászlaját.

Az ünnepély országos jellegűnek szervez-tetik s iránta nagy az érdeklődés az egész ország kath. ifjusága között.

Erre vonatkozólag vettük a következő sorokat: A *Szent Imre Önképző Egylet*, a katolikus egyetemi ifjuságnak eme egyre élénkülő egyesülete november 4-én nagyszabású ünnepre készül: valóra váltja a Szent Imre hófehér zászlaján a ideálját, s zászlószenteléssel ünnepli a magyar kereszténység kilencszázados évfordulóját.

A zászlószentelést az egyetemi templomban *Vasary* Kolos hercegprímás gyengékedése folytán *Császka* György kalocsai érsek fogja végezni. A zászló anyaitisztséget *Mailáth* György néhai országbíró özvegye, az erdélyi püspök édes anyja vállalta el, ki azonban előhaladott kora miatt a személyes jelenlétről lemondott s legidősebb fiának, *Mailáth* György grófnak neje, *Zichy* Nándor gróf leánya fogja helyettesíteni.

A zászlószentelést nyomban követő diszgyűlést a katolikus kör disztermében *Vörös* Béla egyesületi elnök beszéde fogja megnyitni, utána a budapesti növendékpapság kitűnő énekara előadja az »Égből szállott virág« kezdetű régi magyar éneket Szt. Imréről. Az ünnepély fénypontja *Apponyi* Albert gróf beszéde lesz, mely elé mind az egyesület tagjai, mind a magasabb katolikus körök feszült érdeklődéssel néznek.

Majd *Antalfy* Mihály jogszigorló fogja el szavaloit ünnepi ódáját, s azután *Glattfelder* Gyula dr. a központi papnevelőintézet tanulmányi felügyelője, mint a Szent Imre Önképző Egyesület tiszteletbeli elnöke fogja a diszgyűlést beszédével bezárni. Utána pedig fényes bankett lesz a Vigadóban.

Az impozánsnak ígérkező ünnepekre hivatalos az egész püspöki kar s a kath. közélet egyházi és világi összes notabilitásai, a vidéki jogakadémiák ifjusága, kik valamennyien érthető érdeklődéssel készülnek részt venni a katolikus egyetemi polgárság fényes ünnepén.

Kereskedői körök a vidéken. A nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulata Biharmegyében vidéki köröket létesít, a mi által a kiskereskedők érdekei még hathatóssabban lesznek megvédve. Az első két kört a napokban alakították meg *Vaskóhn* és *Belényesen* a hol nagy érdeklődés nyilvánult ez alkalommal. A kiskereskedők társulata részéről *dr. Adorján Armin tükár* és *Huszár Adolf* vál. tag jelentek meg e helyeken és ismertetvén a létesítendő kör célját, összetartó működésre buzdították a vidéki tagokat. Majd megválasztották *Vaskóhn* az ottani kör elnökévé *Miklós* József kereskedőt, alelnökké *Veisz* Mórt (Lunka) pénztárossá *Szántó* Lázárt, ellenőré *Guttman* Ignácot. *Belényesen* elnöké *Tóth* Andort, alelnökké *Gutmann* Hermant, pénztárossá *Matits* Ferenczet és ellenőré *Khón* Salamont választották. Ugy a vaskóhi mint a belényesi kör megalakulása után *Miklós* és *Tóth* köri elnökök meleg szavakban mondták köszönetet a társulatnak és különösen *Dr. Adorján* Armin társ. t. tükárnak fáradozásukért. Az új köröknek már eddig is sok tagjok van.

TANUGY.

Az ipariskolai bizottság ülése. Nagyváradi város iparokt. bizottsága a városház tanácstermében f. évi október hó 29. napján d. u. 4 órakor ülést tart. Tárgy: folyó ügyek és a női keresk. tanf. tantestületének megválasztása. Nagyváradon, 1900. évi okt. hó 25-én, *Ragány* János, elnök.

Iparos segédek továbbképző tanfolyama. A nm. vall. és közokt. miniszterium segélyezése mellett iparos segédek és önálló iparosok részére nov.-márcz. hónapok alatt a

f. tanévben a következő tanfolyamok szerveztettek:

I. **Építő iparosok tanfolyama:** Az előadás tárgya: Tervezés és költségvetés. Szerdán d. u. 2—4-ig. Eritési alaktan: Szombaton d. e. 10—12-ig. Előadó: Csordacsics Ferenc városi építész. — Eritészeti szerk. tanf.: Szerdán d. e. 8—10. Szombat d. e. 8—10-ig. Előadó *Lánczy* József építész. Mintázás: szombat d. u. 2—4-ig; előadók: *Peiler* Ferenc szobrász és *Aredánszki* F., kőm. mester. Gyakorlati szobafestés: Kedd d. e. 10—12-ig, előadó: *Wéber* J., festő.

II. **Fémiparosok tanf.** Az előadás tárgya: Fémipari rajz: Vasárnap d. e. 8—11-ig, előadó: *Lovass* Zs. városi mérnök.

III. **Faiparosok tanfolyama:** Az előadás tárgya: Faipari rajz. Vasárnap 10—12-ig, faipari alak és anyagtan: hétfőn d. u. 6—8-ig. Előadók: *Domokos* A. szaktanár és *Szabó* Károly asztalos mester.

IV. **Czipészek tanfolyama:** Az előadás tárgya: Szabászati rajz. Vasárnap d. e. 8—10-ig. Előadó: *Fehér* Jenő czipész-szabász.

V. **Szabók tanfolyama:** Az előadás tárgya: Szabász-rajz. Szerdán este: 8—10-ig. Előadó: *Sz. Kocsis* János szabó mester.

A tanfolyam végzéséről a hallgatók bizonyítványt nyernek. A t. iparos mester urak ezen értesítés kapcsán felkéretnek segédek figyelmét a tanfolyamra való beiratkozásra felhívni.

Beiratás végett jelentkezhetni november 5-ig a szaktanfolyam igazgatóságánál. (Nagy-piacz, polg. isk. épület.)

Nagyváradon, 1900. október 20.

Szűts Izsó,
a tanf. igazgatója.

Ragány János,
iparok. biz. elnök.

Igazságszolgáltatás.

Felsőgsértő Király. *Király* Gyula csermői lakos annak idején a csermői nagyvendéglőben boros fővel ilyen nyilatkozatot tett vele együtt iszogató czimborájának: »A király is csak olyan gazember mint más.«

A fennem bangoztatott szavakat meghallotta egy szintén a vendéglőben levő uri ember, a ki tartalékos hadnagy, s röglön fel jelentette a csendőrségnek a nagyszájú kocsmahóst. A csendőrség letartóztatta az önmagáról megfélemedkezett embert s beszállította a lakatnyába, hol felelőségre vonták nyilatkozatáért.

A berugott ember azonban ott sem tagadta meg magát és kijelentette, hogy nyilatkozatát most is fenntartja, még pedig azért, mert mikor ő katona volt sokat szenvedett, s mégis csak 6 kr. lényegot kapott naponként. A csendőrség királysértés vétségeért feljelentette a nagyváradi kir. ügyészségnél *Király* Gyulát, ki felett a törvényszék a tegnapi megtartott végtárgyaláson ítéleteit s vádlottra felségsértő szavaiért 1 havi fogház büntetést mért. Az ítéletben ugy vádló mint vádlott megnyugodtak.

Elítelt rágalmazó. A múlt esztendei nagyváradi nagyvásárra behajtott egy disznót eladás végett *Kozma* Sándor nagylétei lakos. Talált is rá vevőt *Fröhlich* János nagyváradi hentes személyében, ki a disznót súly szerint vásárolta meg. Az alku megtörténte után elvitte *Kozma* a disznóját a mázsálóhoz, hogy megtudja hány kilót nyom. Mikor a mázsálás megtörtént, rátámadt *Kozma* a mázsáló tisztre *Pántya* Lajosra, hogy összepaktált *Fröhlich* hel, a vevővel s 20 kilóval kevesebbet mondott, mint a mennyi disznó sulya, hogy így csalják lopják meg őtet és így tovább.

Pántya jelentést tett a dolgról s *Kozmát* hivatalból üldözendő rágalmazás vétségeért vád alá helyezték. A kir. törvényszéken tegnapi megtartott végtárgyalásra mint tanuk *Kápolnay* Gyula rendőrbiztos, *Rusznay* János és *Fröhlich* János meg voltak idézve. Azonban egyik sem jelent meg. Minthogy pedig az idézés szabályszerűen megtörtént, az elnökölő bíró *Nagy* József indítványtételre szólította föl a vádhatóság képviselőjét.

Vámosy kir. alügyész kérte tanuk elővezettetését, mit a kir. törvényszék el is rendelt. A dolognak a komikus oldala most következett. *Baranyi* István, a tanács jegyzője felszólította telefon útján a rendőrséget, hogy *Kápolnay* Gyula rendőrbiztos és a másik két tanut vezesse elő azonnal. Természetesen a biztos azonnal kocsiira ült s a másik két tanut is felkeresvén, azokkal együtt rövid idő múlva megjelent a bíróság előtt, a mely kihallgatta őket.

Minthogy a tanuk vallomása is beigazolta az állítások igaztalanságát, a miket vádlott terjesztett illetőleg többek előtt kinyilvánított, a bíróság *Kozma* Sándort rágalmazásban vétkesnek mondta ki s 14 napi fogházra ítélte.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Dr. Gedeon* László.

663 *Peszler* Henrik Károly — *Horga* Nikáné — rendelet.

772 *Dreccim* Mitruné — *Bosnyák* János — rendelet.

794 *Schvarcz* Fülöp — *Grósz* Jenő és társai — megváltoztatva.

817 *Miskóf* Alexané — *Bugy* Tódor — helybenhagyva.

818 *Katona* Tanaszi — *Bugy* Tódor — helybenhagyva.

Előadó: *Molnár* Géza.

2493 *Csarnó* Mihály és társai halált okozó testi sértés — helybenhagyva.

2504 *Oláh* János és társai lopás stb. — részben megváltoztatva.

2507 *Weiszmann* Mórícz lopás — helybenhagyva.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Trobadour. (*Székely* Anna föléptével.)

) d. u.: A vén bakkancsos és fia
Vasárnap:) a huszár.
) este: Kuruczfurfang.

Kis szökevény. A szezon legvonzóbb darabjának, igazi slágerének ígérkezik a *Kis szökevény* című operett, melynek ritka szenzációs sikere volt a Népszínházban, hol ötvenszer került színre. A bájos muzsikája, pompás táncokkal teleszótt operettre nagy aprátussal készül a Szigligeti-Színház énekes személyzete. Az igazgató ritka fénynyel állítatja ki a darabot, melyhez teljesen új diszleteket és kosztümöket készítettet.

Troubadour. Verdi örökszép, romantikus operája, a melódiákban oly gazdag *Troubadour* ma, szombaton kerül színre. Az előadás nagy érdekessége, hogy ez estén mutatkozik be a nagyváradi közönségnek *Azucena* szerepében *Székely* Anna, a társulat alt énekesnője, kit Aradról igen jó hír előzött meg.

A jövő hónapi műsor. A színügyi bizottság tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 27-én d. u. 4 órakor a városháza termében tartandó bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Elnöki előterjesztés; szinigazgató a jövő havi műsört bemutatja. Nagyváradi, 900. október 26. *Dr. Hoványi* Géza, színügyi biz. elnök.

Napoleon öcsém. A jövő heti műsor egyik kedves érdekessége lesz *Sipulusz* és *Guti* Soma társszerzőknek a Vigszínházban óriási sikerrel előadott, ötletes, mulatságos vígjátéka: *Napoleon öcsém*, mely szerdán kerül bemutatásra.

REGÉNY-CSARNOK

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K-Ö.

75.

Ledoux kiáltására Jakab a karszékhez közeledett, hol Laugier ült.

— Igen, Ledoux, mondta ez félig suttogva, kit halottnak hittetek, megsirattatok. Frémont hol van leányom?

— Itt vagyok, atyám, itt vagyok!

Lucie előrohant a mellékszobából, térdre borult atyja előtt és kezeit csókokkal borítá, azután könyörgő pillantást vetett férjére.

A jegyző letérdelt veje elé:

— Bocsássa meg, Jakab, mit önnök és atyjának vétettem!

— Atyámat megölte ön; szakította félbe Jakab kemény hangon.

De mintha a mélyből egy halk, szemrehányó hang felelt volna:

— Oh, Jakab!

Azzal legyőzve haragját, szelidebben folytatta:

— Keljen fel . . . uram.

— Hogyan, Jakab, ön megbocsát nekem? . . .

— Igen, megbocsátok nőm atyjának.

— Neje atyjának?

A hely nem volt alkalmas ilyen családi jelenetekre, azért Jakab Jaumardhoz fordult:

— Az ön előtt lefolyt jelenet nem szorul magyarázatra. Nagyon lekötelné, ha minél előbb elfelejtené. Nem lenne szives megmondani, mennyivel tartozom?

— Kétezer frank talán nem lesz tulságos összeg.

— Legyen. Engedje meg, hogy Leronge urnak is ugyanannyit ajánljak fel fáradozásaiért. A mi a huszonötezer frankot illeti, mely önnél van letéve, arról adjon nyugtárványt és tartsa csak magánál, üzletében jól fog gyümölcsözni. Természetesen az én nevem ne szerepeljen sehol.

— Ugy lesz, uram, köszönöm.

— Lucie, te vezesd haza atyádat, én az alatt Frémont ural megteszem elutazásunkra az utolsó előkészületeket. Két óra múlva találkozunk.

Jakab és Frémont a Voltaire-utcza felé vették útjukat. Mikor hazaértek, Jakab megemissülve vetette magát egy karszékbe.

Sokáig ültek szólanul, végre Dubreuil megszólalt.

— Mily keserű iróniája a sorsnak! Kénytelen vagyok tűrni, hogy mellettem éljen atyám gyilkosa, a tolvaj, ki elárulta barátját, kénytelen vagyok . . .

— Elfelejté Jakab, hogy neje atyjáról beszél.

Dehogyan felejtém. Hiszen ha nem szeretném annyira Luciet, ha nem állana előttem könyörgő arccsal, nem szánám a törvényszék kezébe adni Ledoux-t.

— Ön megrémit Jakab, mit fog hát csinálni?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Magyar miniszterek Bécsben.

Budapest, okt. 26. (Saj. tud. táv.)

Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács, Hegedüs és Fejérváry miniszterek ma Bécsbe utaztak Mária Valéria főhercegnő esküvőjére és a vasutak ügyében a közös tanácskozásokra.

Öngyilkos főszolgabíró.

Trencsén, okt. 26. (Saj. tud. táv.)

Victorisz György cs. és kir. kamarás, illavai főszolgabíró föbe lőtte magát tegnap reggel s azonnal meghalt. Tettének okát még nem sikerült megállapítani. Anyagi viszonyai rendezettek voltak.

Sulyos kimenetelű párbaj.

Debreczen, okt. 26. (Saját tud. táv.)

Lindenmayer Ferencz és Nedeczky Ferencz huszárszázadosok ma háromszori golyóváltással pisztolyra, majd kardra párbajoztak. A pisztolypárbajban egyik fél sem sérült meg s ennél fogva karddal folytatták a viadalt, melyben Nedeczky sulyosan megsebesült a jobb alsó karján.

Gyilkos szerelem.

Budapest, okt. 26. (Saját tud. táv.)

Erzsébetfalván még a múlt Pünkösdkor történt, hogy Gaál Lajos szabómester rálőtt Horváth Erzsikére, mert az nem akart a felesége lenni. A bűnygyben a pestvidéki törvényszék mint esküdtbírósnál ma tartották meg a főtárgyalást. Késő este hozták meg az ítéletet, melynek értelmében a bíróság Gaált gyilkosság büntetésének kísérletéért másfél évi börtönre ítélte.

Egy huszárezred jubileuma.

Lemberg, okt. 26. (Saj. tud. táv.)

A 12-es nádorhuszárok ma ünnepelték százéves jubileumukat, a huszárezredet meg a jász-kun-hajdu kerületek alakították a francziák ellen és átadták második Ferencznek. Az ezred hatvankilencszer csatázott és 59 tisztjük, 891 huszáruk hullott el eddig a harctéren.

Az Ugron-párt és Polónyi.

Budapest, október 29. (Saj. tud. táv.)

A Magyarországnapilapnak az Ugron-ügyről irt cikkére vonatkozólag az a pártban felfogás, hogy a pártértekezletekről kiadott ilyen irányzatos közlések a párthoz tartozással meg nem egyeztetetők. Ez különben Polónyira vonatkozik, a kiről általános az a hit, hogy ő informálta az ujságírókat.

A búrok vesztése.

Colesburg, okt. 26. (Saj. tud. táv.)

Philippolis várost, a melyet a búrok megtámadtak és több napi ellentállás után bevettek, a yeomanryk két más csapat segítségével mult éjjel visszafoglalták. A búrok, a kik nagy számmal érkeztek, nagy vesztéséget szenvedtek.

A kínai háboru.

London, okt. 26. (Saját tud. távir.)

Gaselee tábornok jelenti Paotingfubót e hó 20-iki kelettel: A parancsnokságom alatt álló szövetséges haderő tegnap ide érkezett. Ma a város kapui előtt angol, német, francia és olasz őrségeket állítottunk fel. Az expedíció valamennyi tábornoka kis csapatokkal bejárta a várost, azután pedig kiosztották a szállásukat. Én az angol csapatok legnagyobb részét a táborban fogom tartani és most Waldersee gróf főparancsnok rendelkezéseit várom a további lépésekre nézve. A város lakosai nagyobbrészt a városban maradtak. Ellenséges szándékokra semmi sem vall. Ételmiszereket lehet itt kapni, de nem nagyon bőségesen.

Campbell tábornok jelenti, hogy 19-én Kaojanghsien városba érkezett.

Kubelik Budapesten.

Budapest, október 26. (Saj. tud. táv.)

A mai Kubelik-hangversenyen Operánk kitűnő művészeje Diósné H. Berta fog közreműködni. A művésznő műsora Brahms, Schumann, Franz, Thomas és Denza dalaiból van összeálltva.

Hataridők.

Budapest, okt. 26.

Buza októberre	7.28
Buza júniusra	7.84
Tengeri	5.06
Rozs okt.	7.09
Zab okt.	5.55
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, okt. 26.

Oszták hitel	648.25
Magyar hitel	645
Allamvasut	644.25
Rimamurányi	502
Magyar jezálog	425
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. okt. 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	94.50
Magyar koronajárdék	90.20
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	99.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2/10%	98
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	91.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	98
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölesön	163.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	138.50
Oszták járadék papírban	96.25
Oszták járadék ezüstben	96.05
Oszták járadék aranyban	95
Oszták korona járadék	97.15
Oszták államsorsjegyek	181.50
Oszták magyar bankrészevény	17
Magyar hitelbankrészevény	648
Oszták hitelintézet részevény	650.50
Párisi vista	96
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.20
Németbirodalmi márka	117.75
London vista	240.80
20 márkás arany	28.55

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szigligeti-

Színház.

Folyószám 13.

Idénybérlet 11 sz.

Nagyvárado, szombaton, 1900. okt. 27-én:

Troubadour.

Opera 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Luna, gróf	Pintér Imre
Leonora	B. Csik Irén
Azucéna, cigány nő	Székely Anna.
Manrico	Kalmár József
Fernandó	Rákossy Gáspár
Ines, Leonora barátnője	Lányi Edith
Ruiz	Papp János
Egy vén cigány	Erdélyi Miklós
Egy hirnök	Fekete Ferencz

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Felvonások közötti szünetek: 15 perc.

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szölye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlászkék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Színházi látások a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, okt. 28-án:

délután 3 órakor fél helyárrakkal

Avén bakkancsos és fia a huszár

Énekes népszimnű.

este 7 órakor rendes helyárrakkal:

Kuruczfurfang.

Eredeti új népszimnű.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	—	Kolozsvár ind.	—	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	—	Jegenye >	—	—	7 59	11 14	7 16	—	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	—	B.-Hunyad >	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58	—
Szolnok >	9 07	11 31	4 56	9 27	11 19	—	Csucsá >	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	—	Rév >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	Érmihályfalva ind.	6 36	11 17	3 14	5 27	9 14	8 02
P.-Ladány >	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Debreczen >	7 51	12 36	4 16	7 10	10 27	9 01
Báránd >	—	2 12	—	12 07	—	5 11	Mező-Telegd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	P.-Ladány érk.	—	1 45	5 03	8 40	11 28	9 48
Sáp >	—	2 27	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely >	6 49	—	11 01	—	10 27	—	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 53	5 58	Várad-Velence >	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	Debreczen i.	9 35	4 31	—	—	—	—
M.-Peterd >	—	3 —	—	1 —	—	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	Sáránd >	10 18	5 16	—	—	—	—
M.-Keresztes >	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	H.-Bagos >	10 28	5 26	—	—	—	—
Bors >	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki >	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	H.-Pályi >	10 45	5 48	—	—	—	—
Püspöki >	11 48	3 32	—	1 36	—	7 02	Bors >	2 47	—	11 54	—	11 22	—	M.-Pályi >	10 57	5 59	—	—	—	—
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztes >	3 12	—	12 05	—	11 37	—	N.-Léta- Vértés érk.	11 16	6 18	—	—	—	—
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd >	3 30	—	12 17	—	11 50	—	Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.						
V.-Velence >	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	Sáránd ind.	10 33	5 26	—	—	—	—
F.-Vásárhely >	—	4 16	—	2 41	—	12 45	Sáp >	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	Derecske érk.	10 42	5 45	—	—	—	—
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd >	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Nagy-Léta- Vértés ind.	—	—	—	—	—	—
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol >	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	M.-Pályi >	—	—	—	—	—	—
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok >	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	H.-Bagos >	—	—	—	—	—	—
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász >	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58	Sáránd >	—	—	—	—	—	—
Jegenye >	—	15	7 49	9 33	6 01	—	Rákos >	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	Derecske ind.	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	Sáránd érk.	—	—	—	—	—	—